

Către Iurie Sănduță,
Președinte al A.O. Asociația Reporteri de Investigație
și Securitate Editorială din Moldova

CERERE PREALABILĂ PRIVIND SOLICITAREA PUBLICĂRII UNEI DEZMINȚIRI

La 12 octombrie 2015, pe portalul web www.rise.md a fost publicată investigația jurnalistică „**INTERLOPI: [DOCUMENTE SECRETE / VIDEO] Șpagă pentru droguri**” (<https://www.rise.md/articol/documente-secrete-video-spaga-pentru-droguri-2/>), semnată de Mihai Munteanu și Iurie Sanduța, în care autorii au prezentat fapte vădit false ce se referă la Oleg Pruteanu, descriind evenimente ce nu corespund adevărului, făcând referință la documente dubioase și neprezentând probe care să dovedească cele relatate. În plus, jurnaliștii nici nu au depus niciun efort ca să-l contacteze pe Oleg Pruteanu ca acesta să-și exercite dreptul la replică referitor la acuzațiile aduse prin intermediul mass-media.

În articolul publicat jurnaliștii au relatat că:

- „*Autoritățile ruse susțin că unul dintre șefii poliției din Republica Moldova ar fi luat o șpagă de 250.000 de dolari de la un traficant internațional de droguri, originar tot din Moldova. În documentul secret, obținut de RISE Moldova, ofițerii ruși antidrog nu dezvăluie încă numele oficialului corupt. În schimb, informațiile operative de la Moscova indică numele narco-traficantului care și-ar fi cumpărat astfel protecția. Acesta se numește Oleg Pruteanu, alias Oleg Borman.*” [...] „*Negru pe alb, documentul secret din Rusia susține că: „(...) conducătorul grupării criminale, specializate în traficul de droguri din UE în Federația Rusă pentru comercializare, Pruteanu Oleg Gheorghevici (alias Borman), în prezent, folosind activități corupționale, a achitat 250.000 de dolari unuia dintre șefii de la MAI pentru obținerea de informații operative despre el. În afară de aceasta, el are intenția de a plăti aceeași sumă în schimbul identității informatorilor care oferă organelor de drept date despre activitatea sa criminală*”.

Ținem să atragem atenția asupra faptului că documentul la care face referire jurnaliștii nu este o probă care să demonstreze cele descrise de jurnaliști, anume că Oleg Pruteanu ar fi narco-traficant, dar și că ar fi dat mită pentru protecție, așa cum au invocat jurnaliștii. Acest document este unul fals, deoarece la examinarea exterioară a conținutului acestui act se constată falsuri vădite care nu pot fi luate în serios de un jurnalist de investigație așa cum se prezintă autorii acestei investigații la comandă.

În asemenea ordine de idei, se constată că scrisoarea respectivă este semnată și expediată la data de 16.07.2015 cu nr. 2/1/5021, iar pe pagina nr.2 citim că au fost anexate două CD cu nr.1395 și 1396 ambele din data de 21.07.2015. Astfel, această scrisoare a fost precum că scrisă, semnată și expediată la data de 16.07.2015, iar ca anexe sunt atașate înregistrări care au fost efectuate peste 6 zile. Este evident falsul al paginii 2 al scrisorii prezentate de Dvs. ca un document oficial pe care Dvs. Vă bazați în investigația formală.

Documentul la care au făcut referire jurnaliștii reprezintă o solicitare referitor la verificarea unor elemente de fapt în cadrul unei comisii rogatorii, dar în niciun caz nu este un act procedural sau probă care să constate vinovăția lui Oleg Pruteanu în faptele invocate de jurnaliști, respectiv nu poate fi considerat drept o dovadă în susținerea relatărilor lor. În plus, în ceea ce privește etichetarea lui Oleg Pruteanu drept „narco-traficant” este lipsită de sens și aduce jignire onoarei și demnității lui Oleg Pruteanu, căci el niciodată nu a fost subiectul vreunui dosar penal legat de trafic de droguri.

- *„În prezent, Borman locuiește în Spania și coordonează o rețea transfrontalieră ce transportă droguri din nordul Africii și vestul Europei către Federația Rusă. Fratele lui Borman, Ghena Pruteanu, a fost arestat în Portugalia pentru raket și banditism.”*

Faptele prezentate de jurnaliști nu corespund adevărului, deoarece Oleg Pruteanu niciodată nu a locuit și nici nu locuiește actualmente în Spania. În tot acest timp el s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova. În investigația Dvs. publicată oficial la fel nu au fost verificate intrările și ieșirile în și din R.Moldova a lui Oleg Pruteanu, care de fapt confirmă, că acesta de mulți ani se află cu domiciliu permanent în Moldova, și nu peste hotare, mai precis în Spania sau Africa cum Dvs indicați în publicație. La fel este foarte ușor de verificat că Oleg Pruteanu nu are nici un frate pe nume Ghena Pruteanu, ceea ce nu s-a verificat de către Dvs. în cadrul investigației, inacțiune ce denotă că nu a avut loc nici o investigație ci doar publicarea informației cu conținut fals la comanda cuiva.

Mai mult, jurnaliștii acuză că acesta coordonează și are implicații în traficul de droguri, însă nu au prezentat nicio dovadă în acest sens. Ținem să menționăm faptul că Oleg Pruteanu nu este implicat în nici o activitate ilicită menționată de jurnaliști, respectiv, nu a fost niciodată subiectul vreunui dosar penal intentat pe trafic de droguri sau corupere activă.

- *„CORPORAȚIA INTERLOPĂ PATRON-BORMAN...RISE Moldova a urmărit traseul drogurilor pe ruta Vest-Est și a radiografiat rețelele interlope implicate în acest fenomen. Astfel, au ieșit la iveală legăturile dintre gruparea condusă de „hoțul în lege” Nicu Patron cu rețeaua lui Borman. Specializați în contrabandă, oamenii lui Patron asigură contra-cost transportul narcoticelor lui Borman, dar și securitatea traficantilor pe traseul lor european până în Rusia. Legăturile lor s-au sudat acum câțiva ani. În februarie 2011, membrii grupării Patron s-au întâlnit cu Borman și locotenenții acestuia într-un restaurant din Chișinău. Informația reiese dintr-o notă operativă a Poliției, emisă chiar atunci: „(...) În urma sarcinilor date anterior, privind acumularea informației ce prezintă interes operativ despre activitatea organizației criminale „Patron”, la 09.02.2011, a parvenit informația operativă precum că în incinta unui bar, situat în spatele centrului comercial Elat de pe bd. Decebal din mun. Chișinău, careva din membrii acestei formațiuni criminale s-au întrunit pentru a împărți sferele de influență și rolurile în ierarhia organizației. Mascarii poliției au descins atunci la întâlnirea respectivă și au constatat, printre altele, că trei dintre interlopi erau înarmați cu arme de foc. Borman era unul dintre ei”.*

Faptele invocate de jurnaliști referitor la reținerea lui Oleg Pruteanu sunt neadevărate, deoarece nu există nici un proces-verbal de reținere a acestuia pe nici o cauză penală, iar

discuții profilactice cum Dvs. le prezentați nu ar fi legale din start, dacă ar fi fost aplicate asemenea metode de reținere.

- „*Oleg Pruteanu alias Oleg Borman, anchetat în Rusia pentru trafic de droguri, își continua operațiunile în Spania.*”

Și nici această acuzație adusă de către jurnaliști nu corespunde adevărului. În prezent, în Federația Rusă nu există niciun dosar penal intentat pe numele lui Oleg Pruteanu în caz contrar materialele cauzei penale ar fi fost expediate în R.Moldova pentru a fi diferite justiției.

Este de remarcat și faptul că jurnaliștii în investigația lor în mod tendențios au prezentat fapte false cu scopul de a denigra imaginea lui Oleg Pruteanu în fața societății. Așa cum prevede Codul Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova (redacție nouă) la Pct. 2.1: **„Jurnalistul prezintă informațiile într-o manieră onestă, echilibrată și numai după ce a făcut demersuri pentru verificarea lor”**, Pct. 2.2: **„Jurnalistul solicită opinia tuturor părților relevante pentru subiect”**, Pct. 2.5.: **„Jurnalistul verifică, de regulă, informațiile din două surse independente una de alta. Jurnalistul publică doar informațiile despre care, în urma verificărilor, are convingerea că sunt veridice”**. În cazul de față, Oleg Pruteanu nu a fost contactat de către jurnaliștii care au realizat investigația pentru a comena sau dezminți acuzațiile care i s-au adus în materialul jurnalistic. În plus, jurnaliștii nici nu au încercat să-l contacteze în acest sens.

Este binecunoscut faptul că societatea are dreptul constituțional să fie informată din **mijloacele mass-media în mod veridic și operativ**, mass-media exercitându-și rolul de „câine de pază al societății”. Însă, prezentarea de informații false, din surse unilaterale nu poate fi considerate proporționale, în sensul art. 10 CEDO, în satisfacerea interesului public. Art. 10, alin. (2) „Libertatea de exprimare” CEDO, prevede că **„exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”**.

În sensul Legii Nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, Articolul 4, alin. (2) **„Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public”**, alin. (3) **„Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor”**. Articolul 2: **„fapt - eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită; investigație jurnalistică – cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic”**. Așa cum reiese din textul investigației, jurnaliștii au prezentat faptele, descrise mai sus, însă nu a dovedit veridicitatea acestora, așa cum o cere legislația în vigoare. Documentul la care ei fac referință,

veridicitatea căruia este pusă la îndoială, nu poate exonera jurnalistul de răspundere în cazul în care subscrie informației. Or, reporterii nu au depus niciun efort pentru a verifica autenticitatea documentului în cauză, căci acesta nu este un document public, mergând mai departe în verificarea informației din conținutul acestuia. Mai mult, așa cum am menționat mai sus, această scrisoare nu reprezintă o probă în dosarul penal, ci o simplă solicitare făcută în cadrul unei comisii rogatorii, respectiv nu are valoare probantă în acuzarea lui Oleg Pruteanu în acte de corupție sau trafic de droguri. În cauza Lavric c. României, când un reporter a realizat mai multe articole despre un procuror acuzat de corupție de către partea vătămată în dosar, bazându-se doar pe declarațiile acesteia, CEDO a concluzionat că: **„Jurnalistul nu a dovedit că a scris articolele respective, respectând standardele profesionale și că nu este decvat să se invoce libertatea de exagerare a jurnaliștilor atunci când materialele lor se referă la persoane publice.”**

Legea Nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare prevede în articolul 7, alin. (1) **„Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte”**, alin. (2) **„Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare”**, alin. (3) **„Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat”**.

Articolul 15, alin. (1) **„Persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspîndit-o ... dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat”**, alin. (2) **„Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prelabile”**, alin. (3) **„Persoana va indica în cerere informația pe care o consideră defăimătoare și, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă”**.

Articolul 16, alin. (1) **„Cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informației și, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informație”**, alin. (2) **„Dacă se constată că informația la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspîndit informația sau autorul informației satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare... exprimarea scuzelor și compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate”**, alin. (3) **„Rectificarea sau dezmințirea informației, ... se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prelabile, iar dacă informația a fost răspîndită de mass-media și publicația sau emisiunea care a răspîndit această informație apare mai rar decît o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune”**.

Astfel, prin prezenta cerere prealabilă, solicităm jurnaliștilor Mihai Munteanu și Iurie Sanduță să publice o dezmințire referitor la faptele ce se referă la Oleg Pruteanu descrise în investigația „**INTERLOPI: [DOCUMENTE SECRETE / VIDEO] Șpagă pentru droguri**” (<https://www.rise.md/articol/documente-secrete-video-spaga-pentru-droguri-2/>), publicată la 12 octombrie 2015, pe același site și la aceeași rubrică, din motiv că acestea sunt false și relatarea lor a lezat onoarea și demnitatea lui Oleg Pruteanu. Totodată, solicităm ca redacția www.rise.md să solicite tuturor instituțiilor mass-media care au relizat materiale jurnalistice în baza acestui articol să publice la rândul lor dezmințirea în cauză.

În cazul în care jurnaliștii refuză de a satisface cererea prealabilă ne rezervăm dreptul să depunem cerere de chemare în judecată în conformitate cu legislația în vigoare.

Pruteanu Oleg

mun. Chișinău,